

AZ ÁG. H. EV.
MISSZIÓ-
EGYESÜLET
HIVATALOS
KÖZLÖNYE.

MISSZIÓI LAPOK

ALAPÍTOTTA: SCHOLTZ ÖDÖN ESPERES.

SZERKESZTI: NÉMETH KÁROLY.

FELELŐS SZERKESZTŐ: NÉMETH KÁROLY.

A Missziói Lapok szerkesztőseége: Lébény, Moson m.

Felelős kiadó: DRENYOVSKY JÁNOS, Kispeszt, Fő-tér 12., fsz. 2.

Megjel. havonta
Előfizetési ára:
1 évre 1 pengő.
Postatakarékpzt.
számla 17.270 sz

Hit és misszió.

(D. Marahrens hannoveri püspöknek a lipcsei piactéren tartott beszédéből.)

Gondolunk mindazokra a kifogásokra, amelyeket manapság a misszió munkája ellen emelnek. Gondolunk arra, hogy a saját népünk iránti elkötelezettséggel összeegyeztethetetlennek tartják a más népekért hozott idő-, erő- és pénzáldozatot. Erre azt feleljük: valóban, komoly és nagy dolog a magunk népe iránti elkötelezettségünk. Amidőn népünk ma erkölcsi újraépülés állapotában van, nem tudnám megmondani, hogy kicsoda állna nagyobb odaadással és örömelebb az újraépítés munkájába, mint épen az evangélikus nők és férfiak... De épen ezért mondhatunk el kettőt a missziói munkánkról. Milyen komolyan vette a Lipcsei Misszió a népiség tiszteletét! A népiség gondolatát 100 évvel ezelőtt sehol sem vették olyan komolyan, mint itt, a misszió munkásai közt. A nyelvtudomány, a fajkutató és a népiség milyen sokféle ösztönzést és segítséget kapott a missziótól! Aki csak ezt tudja, már az is óvakodni fog attól, hogy a misszióval szemben táplált aggodalmakat a magáévá tegye.

De nem igaz az sem, hogy a missziói munka népüktől erőket rabolt el. Igaz, hogy pénzben és életben sok áldozatot hoztak a misszióért. Ahol Isten szólít, ott az áldozathozatal elkerülhetetlen. Azonban mennyi szemellátható áldás áradt a missziói munkamezőkről hazánkba! A misszió sohasem hozott szegényt a német névre, hanem ellenkezőleg nagybecsülést és szeretetet keltett komoly alaposágával és engedelmességének őszinteségével. A missziói munka is segített eloszlalni például azt a gyanút, mintha mi a gyarmatainkat ki akartuk volna zsákmányolni. Ahol a missziót komolyan vették, ott ébren maradt a lelkiismeret és a felelősségérzet s a gyarmatosító nemzetek történetében nem egy bizonyítéka van annak, hogy a misszió földi értelemben is áldásos volt...

Mi a missziót nem azért és nem azzal védelmezzük, mert sok jót munkált. A misszió nem szorul védelemre. Csupán ennek a nagy munkának a megértését akarjuk elősegíteni. Minden missziói munkának tulajdonképeni alapja a mi Urunk missziói parancsa. A Lipcsei Misszió megalapítója miért mutatott rá az alapos teológiai képzettség szükséges voltára, miért követelte, hogy a misszió a lutheri hitvalláshoz legyen kötve, miért akarta, hogy a misszió az egyház munkája legyen? Azért, mert engedelmeskedni akart az egyház Ura parancsának. Minden azért legyen, hogy ezt

a parancsot be lehessen tölteni. Az egyház Ura azt parancsolta, hogy az evangéliom az egész világnak hirdettessék. . .

Azt mondhatnám: az a vallás, amely nem misszionál, nem igazi vallás, legalább is nem élettéljes vallás. Azért nem érheti be a keresztyén egyház sohasem azzal, hogy egy bizonyos területre, vagy egy bizonyos korszakra szorítkozzék. Az olyan keresztyénység, amelyben nincs toborzó erő, nem ér semmit. A keresztyén embernek olyan hite van, amely az egész világgal felveszi a harcot. Az egyház eleitől fogva erről tanuskodott és ennél marad. Ebben semmi meg nem ingathatja! A mi hitünk az a diadal, amely legyőzte a világot. A világot! Jézus Krisztus legyőzte a világban a halálnak és a sötétségnek minden hatalmát. Jézusnak erről a győzelméről tesz bizonyosságot az egyház minden népnél. Egyetlen nép sem kivétel. Minden népnek joga van hozzá. Ezért minden kifogás ellenére örömmel és hálással végezzük a misszió munkáját. . .

A Lipcsei Misszió 100 éves jubileuma.

Visszagondolva azokra a napokra, amelyeket a Lipcsei Misszió jubileuma alkalmával Németországban tölthettem, hálát adok Istennek, hogy sokféle akadály és nehézség ellenére lehetővé tette számomra a kiutazást. Többek között azért is örülök ennek, mert az ünnepélyeken s utazásaim további folyamán szerzett tapasztalataim rációfálnak azokra az egyoldalú és sokszor rosszindulatu híresztelésekre, amelyek a németországi állapotokat sötét és kedvezőtlen színben tüntetik fel. Azok a nagy tömegek, amelyek fa jubileum minden mozzanatánál résztvettek, tanúsítják, hogy a misszió iránti érdeklődés, szeretet és áldozatkészség a hitleri Németországban is megvan s ha arra gondolok, hogy nálunk Magyarországon hány evangélikus ember érdeklődik az egyház, a keresztyénség, a misszió ügyei iránt s ezen célokra mennyit adakoznak, csak csodálkozhatom azon, hogy akadnak olyan merész magyar emberek, akik innen, a viszonylagos hitközönynek az országából röpitének támadó nyilatkat a németországi egyházi és vallási állapotokra.

Lipcseben akár a nyílt piac, akár az Újvárosháza, akár a Miklós templom, akár a Zentraltheater, akár a Gewandhaus, vagy Halleban a Francke-féle árva-házak s a Szent György-templom volt egy-egy ünnepély színhelye, mindenhol nemcsak zsúfolásig telt meg a helyiség, hanem a pontosan érkezők már nem kaptak helyet.

A rendezőség 10.000 jelvényt adott el. A rendezőség egyébként is minden elismerést megérdemel és a résztvevőket igazán hálára kötelezte alapos, körültekintő, figyelmes és előzékeny munkájával. Aki próbált csak száz embernek konferenciát előkészíteni, az tudja némileg azt a hatalmas munkatömeget elképzelni, amit a program, az elszállásolás, az étkezés, utazás körül a rendezőségnek, élén D. Dr. Ihmels Károlyval, a Lipcsei Misszió igazgatójával, végeznie kellett.

Az ünnepélyre jelentkezők száma minden várakozást felülmúlt. Isten kedvező időjárást is adott. Június 5-ikén, szombaton délután, még szemetelt az eső, de azontúl egy kisebb éjjeli záport leszámítva szép idő volt. A misszió barátait autbuszok és különvonatok szállították Lipcsebe. Mi szombaton délután érkezünk be a lipcsei óriási méretű pályaudvarba, ahol az érkezőt rendezők várták odairányították a tájékoztató és elszállásoló irodába. A részvételi díj ellenében kaptunk egy borítékot, ebben együtt volt a részvételi jegy, a jelvény, a program, a szállás címe, Lipcse városának térképe. A pályaudvar előtt elterülő parknál, szemben a pályaudvar főbejáratával egy nagy fehérvaszon-szalag köszöntött bennünket zászlórudakon kifeszítve, ezzel a felírral: „Willkommen zur Hundertjahrfeier der Leipziger Mission.“ (Pár éve még a pályaudvar előtt hatalmas vörös zászlókat lengetett a szél megérkezésemkor, az aszfaltra sarlók és kalapácsok voltak festve, teherautókon kommunisták és szociáldemokraták száguldoztak, a

külvárosokban fegyverek ropogtak; az akkori német állapotok ellen nem berzenkedtek annyian nálunk sem, mint a maiak ellen!)

En feleségemmel Hagemann Reichgerichtsrat úrnál voltam elszállásolva, közvetlen közelében a Friedenskirche-nek, amelyben másnap az ígét hirdethettem.

A szombat délutáni program egy részéről lekéstem. Az ünnepély a Tamás-templomban hangversennyel kezdődött (Bach: „Singet dem Herrn ein neues Lied“ stb.). Délután 3 órakor adatott át rendeltetésének a Lipcsei Misszió Carolinenstrassei házának udvarán épült „Schwesternheim“, amelyet azután szerdán volt alkalmunk megtekinteni. Az avató beszédet D. Ihmels mondta Luk. 19, 5. alapján: „Ma nékem a te házadnál kell maradnom!“ A Schwesternheimre a L. M. 75.000 márka adományt kért a misszió barátaitól; az avatás napjáig 84.000 márka folyt be. Egyes missziói fiókegyesületek és nőegyletek egy-egy szobát is adományoztak s azok a szobák majd megfelelő nevet kapnak.

Részvehettem azonban már a Lipcsei Misszióknak szombaton délután 5 órakor az Evang. Vereinschausban tartott közgyűlésén. A közgyűlést D. Sommerlath nyitotta meg; két indiai résztvevő is jelen volt: Asirvadam madrasi tanár, az indiai tamul egyház képviselője és Vedanayakam kisasszony Tanjore-ből, aki Svédországban és Németországban a diakonissza-intézményt tanulmányozza. Jelen volt az 1893-ban megindult Keletafrikai misszióknak négy uttörő misszionáriusa. Az 1935. évi számadás szerint a Lipcsei Misszió bevétele 467.493 márka, kiadása 499.640 márka volt; Magyarországból, Misszióegyesületünkől 1935-ben 1181.50 márkát kapott a L. M., ezt az összeget külföldről csak Elzasz-Lotharingia multa felül 4972 márka adományával. Az úgynevezett kalaszgyűjtés 58.293 márkát hozott. D. Ihmels igazgató az indiai munkamezőről beszámolva megemlítette, hogy a devizakorlátozások katasztrófális hatással voltak a tamul egyházra; tárgyalások vannak folyamatban, hogy a tulajdonképeni gyülekezeti munka terheit maga a tamul lutheránus egyház vállalja el, a Lipcsei Misszió minden anyagi hozzájárulása nélkül. Keletafrikában a helyzet nem olyan súlyos, mert ott az egyház nem annyira szórványjellegű, mint Indiában, s a nagylétszámú gyülekezetek anyagilag is önállóbbak, sőt örvendetes missziói munkát fejtenek ki. Keletafrikában a misszionáriusok száma növekedett; Madsameban külön kórház épült az ottani indusoknak; a mazai misszió is fejlődésben van elannyira, hogy mielőbb még egy missziói állomást kell szervezni; Maranguban új középiskola nyílt meg. A keletafrikai munkamezőn a róm. kath. misszió előnyomulása érezhető. Végül Asirvadam tanár néhány szóval vázolta az indiai helyzetet.

Másnap, június 7-ikén, Szentháromság vasárnapján, délelőtt féltíz órakor ötven lipcsei templomban volt missziói istentisztelet. En, mint említettem, a Friedenskircheben hirdettem az ígét Máté 11, 25—26. alapján: „Hálátok adok neked, Atyám, mennynek és földnek Ura, hogy elrejtetted ezeket a bölcsék és értelmesek előtt, és a kisdedeknek megjelentetted. Igen, Atyám, mert így volt kedves te előtted.“ Ennek a templomnak Krüger a vezető lelkésze, a gyülekezet lélekszáma kb. 30.000; a gyülekezet elöljáróságának (Vorstand) Hagemanné is tagja. Ezek az istentiszteletek mindenütt azonos nyomtatott program szerint folytak le; a vendég-lelkész csak az igehirdetést végezte szabadon választott ige alapján; a liturgiát a helyi lelkész végezte. Utána missziói gyermek-istentiszteletek voltak, de nem minden templomban; a Friedenskircheben például nem volt, elmentünk a szomszédos Nordkirchebe, de ott sem volt. Gyermek-istentiszteleten tehát nem vehettem részt; korábbi tapasztalataim alapján megjegyzem, hogy Németországban a gyermek-istentiszteletnek Vasárnapi Iskola jellege van; a gyermekserég közös áhítattal kezd, azután csoportokra oszlanak, a végén megint közös áhítat.

Vasárnap délután félnégy órakor öt templomban volt missziói összejövetel. Mi a Thomaskircheben voltunk; itt a keletafrikai missziót Klug (Friedrichsthal) misszionárius, az indiai missziót Meyner prépost ismertette.

Délután félhatkor a régi városháza előtti piacon (Markt) volt hatalmas tömeg-részvétele mellett nyilvános ünnepély. D. Marabrens, hannoveri püspök, a Lutheránus Világkonvent elnöke tartotta az ünnepi beszédet, amelyet hangszórok közvetítettek a hallgatóságoknak, amely egészen megtöltötte a piacteret. Ez a hálaünnepély közönséggel kezdődött és végződött, közben az egyesített énekeknek négy Bach-korált énekeltek.

Este nyolckor a Zentraltheater nagytermében volt üdvözlő est. Hét órára odamentünk, de már alig volt hely; akik félnyolc után jöttek, már nem kaptak

helyet, ezeknek a Thomaskircheben tartottak párhuzamos összejevetelt; de a Thomaskirche is hamarosan megtelt, úgyhogy hirtelenében még egy vendéglői teremben is kellett harmadik párhuzamos összejevetelt tartani. A Zentraltheaterban több üdvözlés során Seiler egyházi tanácsos átadta a bajor lelkészek ötödik adományát, 4000 márkát. A délindiai tanul egyház képviselője, Asirvadam, szintén mondott beszédet: Harmincöt éve a népszámlálás szerint India lakosainak 10%-a volt keresztény, 1913-ban 60 lakosra esett 1 keresztény, most a keresztények kb. 20%-át alkotják India 345 millió lakosságának; ez az eredmény a misszió munkájának köszönhető; most már az indiai egyház a misszióval együtt osztozik a felelősségben. India jelenleg a kasztokat indiai nemzetű igyekszik összeforrasztani. Egyetemekre van szükség. A kialakulóban levő indiai nemzet sok vezetője missziói főiskolákon nyerte kiképezését. Asirvadam kívánatosnak tartja, hogy a Madras Christian College kebelében lutheránus fakultás állíttassék fel. A helyzet jellemzéséül megemlíti, hogy legutóbb Indiában egy új lutheránus templomot építettek, egy másikat megnagyobbítottak minden külföldi segítség nélkül a tanulók. Az ifjúság körében a missziói lélek ébredése észlelhető, a nők között végzett munka is új lendületre kapott. Az összejevetelt Márk 6, 31 (Pihenetek meg egy kevés) alapján tartott áhitattal végződött.

Hétfőn, június 8-án, d. e. 10 órakor a Gewandhausban, annak zsúfolásig megtelt igen nagy termében volt az ünnepély (Festaktus). D. Sommerlath egyetemi tanár, a missziói kollégium elnöke nyitotta meg. Krisztus missziói parancsára utalva hangoztatta, hogy nem szorulunk mentegetőzésre azért, mivel vagyunk; akkor kellene mentegetőznünk, ha nem volnánk. Nem szabad kérdeznünk, hogy a helyzet nem igen kedvezőtlen-e. Szántóföldünk az egész világ. Mindenkire számítunk, a munkásra és a tudósra, az államférfira és az egyházi munkásokra. Lehetséges, hogy valaki kivonja magát a missziói munka alól, de nem mondatjuk, hogy igaza van. A misszió mindig az egyszerű emberek ügye volt. A „kis emberek” szeretete hordozta a missziót. Köszönti a kis adakozókat, a misszió munkásait, martírjait, az apákat és anyákat, akik fiaikat kiengedték idegen országokba. A Lipcsei Misszió 100 éve a türelemnek, hitnek és áldozatkésztségnek csodája. D. *Marahrens* püspök a Lutheránus Világkonvent és a Lutherisches Einigungswerk nevében üdvözölte a L. M.-t. *Ficker* drezdai szuperintendens a Reichskirchenausschuss és a Landeskirchenausschuss nevében s egyuttal bejelentette a szász országos egyház lelkészeinek adományát, 17.000 márkát. D. *Meiser* bajor püspök üdvözlő szavaiban rámutatott arra, hogy a lutheri hitvallás mint elv minden népek alkalmas. A pünkösdi egyház misszionáló egyház. A misszió az egyháznak alapvető munkája. — A szászországi belmisszió 1000 márkát adott át az új Schwesternheim javára. Üdvözölték még a jubiláló L. M.-t a lipcsei theol. fakultás, a Gusztáv Adolf-Egylet, a Martin Luther Bund, a szászországi lelkészegylet, Rode svéd püspök, a mi részünkről az egyetemes felügyelő: D. Bátor Radvánszky Albert, D. Geduly Henrik és D. Kapi Béla püspökök; Asirvadam tanár 400.000 indiai lutheránus üdvözlését hozta. — D. Dr. Ihmels Károly a Lipcsei Missziót ismertette annak 100 ik évében.

Június 8-ikán, hétfőn d. u. 4 órakor Dr. Puff afrikai missziói orvos előadását hallgattam meg az orvosi misszióról, s Lehmann missziói felügyelő előadását a missziói iskolaügyről, s orvosnak érdekes megállapítás, hogy az egyne-jűség előmozdítja a népszaporulatot és a közegészségügyet. Lehmann számadatai rávilágítottak a missziói iskolaügy jelentőségére; pl. Indiában 1931-ben volt 15.000 missziói népiskola 708.000 tanulóval, 500 középiskola 15.000 tanulóval; Afrikában 16.500 elemi iskola 900.000 tanulóval stb. Ezeknek az iskoláknak államosítása egyet jelentene azzal, hogy átadjuk őket a pogányoknak. A missziót nem lehet az iskolától elválasztani. A gyermekkereszttség kötelezi az egyházat a nevelésre és az iskola fenntartására.

Június 8-ikán este 8 órakor ünnepi istentisztelet volt a Nicolai-templomban. A templom jóval az istentisztelet kezdete előtt zsúfolásig megtelt; a jelenlevők számát 3600-ra becsülték. A Thomaskirche híres énekkara énekelt; az egyházi beszédet *Ficker* drezdai szuperintendens tartotta Ján. Jel. 14, 6—7. alapján (És láték más angyalt az ég közepén repülni, akinél vala az örökkévaló evangéliom, hogy a föld lakosainak hirdesse az evangéliomot, és minden nemzetnek és ágazatnak és nyelvnek és népnek, ezt mondván nagy szóval: Féljétek az Istent, és néki adjatok dicsőséget; mert eljött az ítéletnek órája; és imádjátok azt, aki teremtette a mennyet és a földet, és a tengert és a vizek forrásait!).

szólva a misszió Istentől adott alapjáról és Istentől parancsolt szolgálatáról. Az ígéhirdetés után D. Sommerlath lépett az oltárhoz, hogy szolgálatra felavasson és kiküldjön két misszionáriust, egy orvosnőt és két diakonisszát; alapigéje Róm. 15, 17 s kv. volt. Az istentisztelet offertóriumra 1168 márka volt a misszió javára.

Június 9-ikén, kedden d. e. 9 órákor (8 kor ott voltunk, de nem tudunk elsőnek lenni) az új városnéző dísztermében volt egyházi konferencia. D. Sommerlath nyitotta meg Ján. Jel. 3, 7—13. felolvásával. A főpolgármester nevében egy városi tanácsos üdvözölte a konferenciát és a Lipcsei Missziót. Két előadás volt. Az első *D. Rodhe* lundi svéd püspök tartotta „Egyház és misszió“ címen. Egyre nagyobb lesz az a szerep, amelyet a misszió a gyülekezet és az egyház életében játszik. A misszió igényekkel lép fel az egyház irányában, de egyúttal erőforrása is az egyháznak. A misszió a hívőknek közös célokat adott és ezzel megelevenített gyülekezeteket. Akik a misszióért áldoznak, azok hajlandók más célokra is áldozni. A misszió az egyházakat megtanította arra, amit addig nem ismertek a kooperációra, az együttműködésre. Mi az oka annak, hogy a misszió ilyen nagy hatással volt a gyülekezeti és egyházi életre? Nem nehéz a felelet. A misszió az egyházban felszabadította az egyház dinamikus erejét. A keresztyének a szűk szobából a szabadba jutottak és látták, hogy Krisztus megy a népekhez. Az élő Krisztus nem akar pihenni, amíg mindeneket magához nem vonz. Nem ismerjük Jézust addig, amíg őt csak úgy ismerjük, mint a mi bűneink megengesztelőjét. Krisztus az egész világ bűnének kiengesztelője. Itthon és a misszióban ugyanazon feladatok előtt állunk. Egyház és misszió olyan szorosan összefüggnek, hogy az egyház nem mondhat le a misszióról. A misszióban a gyümölcs lassan érett. A nehézség az apparátusban van. A fiatal egyházak nem vehetik át ezt az apparátust. Új munkaformákat kell találni. A régi munkaformákat nem lehet ráerőltetni a fiatal egyházakra. Három tényező van: az egyház, a misszió és a fiatal egyház. A fiatal egyház az új tényező, amely a misszió nyomán alakult ki. A régi és erős egyház milyen viszonyba lépjen a fiatalabb és gyengébb egyházzal? Hogyan tud rajta segíteni? Ez a kérdés a missziót részben új szempont elé állítja. A fiatal egyházaknak lehetőleg önállóságot (mi magyarak azt mondanánk autonómiát) kell adni. Nem helyes őket erőltetni, erőszakolni. A keresztyénység nem erőszakolás, hanem szolgálat. Beszélt még Rodhe püspök az angolszász faj terjeszkedési törekvéseiről, a gyarmatosító korszakról s rámutatott, hogy a gyarmati terjeszkedés katasztrófális lett volna, ha nem járt volna vele együtt a missziói buzgalom. Most azonban a helyzet veszélyessé válhat. A misszió szeretetét el kell mélyíteni és meg kell tisztítani. Nem helyes, ha az egyház a fiatal egyházakra reáerőszakolja a saját hitvallását és tanait (!?). Keresztyén szeretetmunkára és benső érintkezésre, a közösség kiépítésére van szükség.

Rodhe püspök vontatott német nyelvű előadása után szünet volt. Utána *D. Fleisch* tartott igen élvezetes, a figyelmet elejétől végig lebilincselő előadást „A nevelés problémája a lutheránus misszió száz évében“ címen. *D. Fleisch* írja meg a Lipcsei Misszió 100 éves történetét. Előadásán meglátszott, hogy az egész anyag a kisujjában van. Ismertette a Lipcsei Misszió iskolaügyének történeti alakulását. Előadásából idejegyzem a következőket: Mi a célja a missziói iskolának? Az, hogy a megkeresztelt gyermekeknek keresztyén nevelést és oktatást adjon. De ezzel még nincs megmondva, hogy mi a célja általában. *Stählin* (a Lipcsei Misszió egyik elhunyt tanügyi kiválósága) azt mondja, hogy a cél csak az igazi iskola célja lehet: „Ausbildung zu allen Amtern“, kiképzés mindenféle hivatásra. Az iskola vezetője csak szakember lehet. A tanító, mihelyt megbízást kap a vallástanításra, azonnal az igének szolgájaként lett nemcsak az iskolában, hanem az egész egyházban. A Lipcsei Misszió iskoláztatási történetében igen sok pedagógiai kérdés merült fel. Például a nőnevelés; a női tanerők; mi az iskola jelentősége a misszióra; hogyan alakítsák a vallástanítást a pogányok részére; mi a célja a vallástanításnak; vallástanítás vagy evangelizáció stb. *D. Fleisch* előadásából szinte kézzelfoghatóan kitűnt (s azt hiszem az előadónak is ez volt a célja), hogy a misszió története mennyi tanulást rejt magában a pedagógiára, oktatásra és iskolaügyre nézve. A hallgatóság igen nagy elismeréssel és tetszéssel fogadta *D. Fleisch* értékes és szellemes, itt-ott humorral fűszerezett előadását.

— A konferenciát D. Sommerlath imával fejezte be.

Június 9-ikén, kedden d. u. 3 órákor különvonattal 800-an azonkívül akik a különvonatra már nem kaptak jegyet sokan autobuszokkal, Halleba mentünk,

ahol a Lipcsei Misszió bölcsője (Dänisch-Hallesche Mission) ringott. Halleban a Francke-féle árvaházak imatermében volt ünnepély. Dr. Dorn tanulmányi felügyelő üdvözölte a jelenlevőket. D. Schomerus professzor tartott előadást a dán-hallei misszió jelentőségéről. D. Ihmels Károly mondotta a zárószavakat.

Az egész jubileumi ünnepeket lezáró istentisztelet este félnyelvokor volt Halleban a Szent György-templomban; itt Nagel boroszlói egyházi főtanácsos (gyülekezete 5500 márka jubileumi adományt juttatott a Lipcsei Misszióknak) prédikált Máté 24. 14. alapján: „És az Isten országának ez az evangélioma hirdettetik majd az egész világon, bizonyosságul minden népek; és akkor jön el a vég.“ Halleból a különvonattal este negyedtízkor indultunk vissza Lipesébe.

Június 10-ikén, szerdán délelőtt elmentünk a Lipcsei Misszióknak a Carolinenstrassen levő házába, ott megtekintettük a missziói muzeumot és az új Schwesternheimet. Délben pedig vonatra ültünk Berlin felé.

Istennek kegyelme maradjon meg továbbra is a Lipcsei Misszióval és kísérje annak munkáját! Vajha a Szentlélek mibennünk is hatalmas munkálkodna, hogy legalább statisztikai számunknak megfelelő arányban vennénk ki részünket a misszió munkájából!

Németh Károly.

A Missziói Gyermekszövetség és a szülők.

„Engedjétek hozzám jönni a gyermekeket és ne tiltsátok el őket; mert ilyenek az Istennek országa.“ — De milyenek is hát azok a gyermekek, hogy az övék az Istennek országa? — „Aki nem úgy fogadja az Isten országát, mint gyermek, semmiképpen sem megy be abba.“ — Dehát hogyan fogadja a gyermek az Isten országát, hogy a felnőtteket olyan fölényrel megelőzi az Isten országában? — Ezekre a kérdésekre kaptunk ismét sok kedves feleletet a M. Gy. Sz. 1935—36. évi munkája folyamán. Milyen az a gyermek? Olyan, mint a friss róza a napfényben. Hátsó gondolat és ellenvetés nélkül firdik az égi Király dicsőségének a fényében. Hogyan fogadja az Isten országát? Ahogy a szeme befogadja a kék eget, a füle a madárdalt, a szája a friss vizet, úgy fogadja be a szívébe az örömhírt, hogy Krisztus üdvözít. Ez természetes és magától értendő a romlatlan gyermeklélek előtt, hogy a világra ő másért nem is születhetett, mint hogy végül az örök igazság, ártatlanság, boldogság, égi tisztaság és szentség országába jusson. Milyen erőszakos rombolást visz végbe a világ csak egyetlen gyermekén, míg az örök élet kútforrásától a fogékony, szomjas lelket elvonja?!

A M. Gy. Sz. ben nem hivatalos kényszerből foglalkozunk az evangéliummal. Érdemes megfigyelni, hogy a szabadon hirdetett evangéliumot hogyan fogadja az a gyermek, akinek már a szülői ház előkészítette a szívatalaját és hogyan fogadja az a gyermek, aki a családi körben nem kapott vallási tekintetben semmit sem. Az egyik csupa érdeklődés, figyelem, jóindulat, a másik rendszerint magabazárkózottság, érzéltelenség és közönyösség. Mintha a Lélek a kis korában elhanyagolt gyermeket kíméletességből fel sem akarná ébreszteni, nehogy családi környezetének lelki elesettsége miatt kétségbeessék. Áldást jelentene, ha a szülők is megjelenének a missziói összejöveteleken. Meglátnák, hogy az Ige magja milyen megmagyarázhatatlan, csodálatos termést hoz a kis korától vallásosan nevelt gyermeklélekben. Meggyőződhetnének róla, hogy az a munka, amit az ember a gyermek lelkének megmentéséért Jézus Krisztus nevében elvégez, az az örkérvényű munkák közt is a legelső. Máté 18, 5. Első tekintetre nem látja az ember, hogy az éveken át tartott családi áhitat mit eredményezett, mert „Isten országával úgy van, mint azzal az emberrel, aki a magot elveti a földbe, aztán alszik, felkel, aszerint, hogy éjszaka van-e vagy nappal és közben a mag kikel, felnő s ő nem is tudja, hogyan. Magától hoz a föld termést.“ Márk 4, 26—28. A testi szem úgyszólván semmit sem lát az Isten országa érett kalászaiból. János 4, 35. A valóság azonban az, hogy a megbotránkoztatott gyermek és a hitében megóvott gyermek már két különböző országba tartozik. Együtt vannak az aratásig a szántóföldön, de az egyik már konkoly, a másik búza. Egyfelől: a szülő igaz imádsága és gyermekén végzett evangélizáló munkája semmi szín alatt kárba nem veszett, mondjon bár a látszat akármit. Másfelől: a szülő a maga zuhanásában magával rántja a gyermekét elképzelhetetlenül messze Istentől, ha e zuhanást a modern élet hazug módon eltakarja is.

Buzgón kérjük Istent, hadd lássa meg az evangélikus szülő, hogy érdemes a léleknek vetni. Ami még a mai elveszett világ közepette is megmaradt jónak, szépségnek, hasznosnak, üdvösnek, az mind—mind a múltnak ama vetéséből ered, amit szülő, iskola és lelkipásztor Krisztus nevében együtt végeztek. Minden egyéb pozdorjaként vagy már elhamvad, vagy most hamvad. Ha pedig a múltból mára csak az Úr vetése maradt meg, mit érdemes ma másegyebet tennünk a jövőre nézve mint azt, hogy ismét az Úrnak vetünk, az Ő földjére, az Ő magját. Az Írás lelke mondja a szülőnek, higgy, remélj, szeress és vess!

A M Gy. Sz. vezetői a jövőben is keresik azokat a szülőket, akik szük-ségesnek tartják a legszorgosabb misszionálást minden vonalon s akik gyermekeik megtartatását úgy vélik legjobban biztosítani, hogy a legmagasabb cél szolgálataiba állanak gyermekeikkel együtt. Ez a keresés azonban az eddiginél sokkal eredményesebb lenne, ha a szülők is keresnék a szövetségi vezetőket, azt kiáltva felőlük: segítsétek megmentenünk a gyermekeinket és állítsátok őket munkába az Úr szőlejében!

Nitschinger János
ev. tanító.

Missziói imaóra.

Kívánatos lenne, hogy a Misszióegyesület tagjai és a misszió barátai vagy csoportokban, vagy pedig, ha erre nem nyílik alkalom, egyenként is, minden hónap második keddjén missziói csendes órát tartanának. Szeptember hó 8 ikán lenne tehát az első imaóra. Erre az imaórára elmékedésül ajánljuk a következő Igéket:

„Míg a föld léssen, vetés és aratás... meg nem szűnnek“ I. Mózes 8, 22.
— „Aki könnyhullatással vetnek, vigadozással aratnak majd. Aki vetőmagját sirva emelve megy tova, vigadozással jó elő, kévéit emelve.“ 126. Zsoltár 5, 6.
— „Ti nem azt mondjátok-e, hogy még négy hónap és eljön az aratás? Ime, mondom néktek: Emeljétek fel szemeiteket, és lássátok meg a tájékokat, hogy már fehérek az aratásra.“ János 4, 35.

Ezek az Igék indítsanak bennünket hálaadásra az aratásért mezőinken és az aratásért a lelkek mezején. Köszönjük meg Istennek, hogy erőt, alkalmat és kedvet ad nekünk az ő országáért való munkálkodásra és köszönjük meg mind-azt az áldást, amely munkánkából környezetünkre és önmagunkra fakad.

Kérjük Istent, hogy minden nehézségek közepette se veszítsük el munkakészségünket, örömlünket, reménységünket. Bizunk állhatatosan az ő dicső ígéreiteiben s várjuk a küzdelmes magvetés nyomáa is az ő kegyelméből a „kévéket“.

Könyörögjünk a magyar ifjúságért, a magyar evangélikus fiúkért és leányokért, az iskolák munkájáért és a tanítókért. Hogy az a nagy magvetés, amely az iskolákban folyik, legyen Istennek akarata és tetszése szerint való és növekedjék országunkban a hívő keresztyéneknek dús aratása, abból az ifjú nemzedékből, amely nemzetünknek és egyházunknak reménye.

„Mi Urunk Jézus, aki egykoron munkásokat hívogattál aratásodba és arra buzdítottad tanítványaidat, hogy munkásokért könyörögjenek a mennyei Atyához, az aratásnak Urához, add Szentlelkednek erejét mibélénk, hogy meghalljuk és megszívleljük hívó szavadat, munkába indító parancsodat most, a mi nemzedékünkben, időnkben és helyünkön s vidám és lángoló szívvel menjünk a nagy aratásnak azokon a mezőkön, amelyek már fehérek és érettek. A Te imálandó és szent Nevedért. Amen.“

A szél fú, ahová akar.

Az atléta-misszionáriusok.

Edinburg városa nagy izgalomban volt 1884. év őszén. Miért? „Az atléta-misszionáriusokat akarjuk hallani,“ kiáltották az utcákon vonuló diákok. Nemsokára megtöltöttek egy óriási termet és megigézve figyeltek két fiatalemberre. Ezek a Kínába való kiutazás előtt állottak, hogy ott Jézus üzenetét hirdessék. Majdnem hihetetlen volt, hogy éppen ezek akartak misszionáriussá lenni. Vala-

mennyien jól ösmerték őket, mert a sport terén nagy nevet szereztek maguknak. Az egyik evezős volt, a másik kriket játékos. Innét eredt a különös név: „atlétamisszionáriusok.“ Miért mentek ki a misszióba? Azért, mert beléptek Jézus követői közé és Ő így szólt hozzájuk: Kövessetek engem és én azt mivelem, hogy embereket halálszatok! Örömmel engedelmeskedtek őket Kínába küldő mennyei vezérüknek. — Ahol nagy vezér van, ott vannak követők is. Leghűségesebb tanítványait különleges szolgálatra hívja, mert az Ő szolgálata nem áldozat, hanem tisztesség. Jézus pedig minden idők legnagyobb Vezére!

Orvosi misszió.

Tsong apó régimódi orvos volt a délkinai Kayin tartományban. Mindkét szemére vak volt, hályogtól. Egy napon felesége vezetésével megtalálta az utat a missziói kórházba. Az egyik szemét megoperálták, de alig értek el javulást. A missziói orvos előtt kérdésesnek látszott a másik szem számára is valami jelentős segítség. Amikor Tsong apó ezt hallotta, nagyon elszomorodott, de azt mondta, hogy a keresztyének Istene sikert adhat az orvos kétségei ellenére is. Ezt a hitet komolyan vette. Az Urak Urához akart menekülni. Ezt megerősítette a megkeresztelkedés elhatározásával is, amire különben felesége is kérte. Az orvos megrettent, mert a próba túlságosan nehéznek látszott előtte ilyen ifjú keresztyén hit számára, ha a beavatkozás a másik szemnél nem sikerülne. Még a betegségnél is jobban félt az operációtól. Az Úr azonban sikert adott, minden várakozás ellenére. Tsong apó újból tud olvasni, szemüvegével. Feleségével együtt buzgó hallgatója lett Isten Igéjének; gyermekeit és rokonait is magával viszi a templomba.

HIREK.

Nyiregyháza Fájdalmas veszteség érte a nyiregházai Misszióegyesületet pénztári ellenőrének, Bogár Lajosnak június 19-ikén történt elhunytával. Az egyestől Margócsy elnök bucsuztatta, 103. Zsolt. 1. alapján: „Aldjad én lelkem az Urat, és egész bensőm az Ő szent nevét.“ — Május 17-ikén Dr. Báró Podmaniczky Pál egyetemi tanár vetített képes előadást tartott; igemagyarázatának alapjául Ján. Jel. 21, 5. vette; „Ime mindent újja tesztek.“

Missziói Gyermekszövetségek vezetőihez! Szeptember havában újra megnyílnak az iskolák kapui. Mindjárt a tanév elején használjuk fel az alkalmat arra, hogy a gyermekeket a Missziói Gyermekszövetség útján bekapcsoljuk a misszió szent munkájába. Meg lehetünk győződve arról, hogy a Gyermekszövetségekre fordított munkánk, időnk, energiánk a legáldottabb befektetés, magukra a gyermekekre, a szülőkre, nemzetünkre és egyházunkra való vonatkozásban. A Missziói Gyermekszövetségek országos vezetése Belák Sándor tokaji lelkész kezében van, aki a szükséges felvilágosításokat az érdeklődőknek készséggel megadja.

Kérelem a Missziói Gyermekszövetségek vezetőihez. Mivel a Kis Ha-

rangsó f. évi március 29 i számában közzé tett felhívásra sajnos csak nagyon kevés helyről érkezett válasz (szomorú bizonyosságul a pontatlanságnak és az önfegyelem hiányának), hogy a Missziói Gyermekszövetségeknek a mult tanévben végzett munkájáról áttekintést nyerhessünk, nagyon kérjük újból a Missziói Gyermekszövetségek vezetőit, szíveskedjenek Belák Sándor evang. lelkész címére (Tokaj, Zemplén m.) legkésőbb augusztus hó 10-ig egy lev. lapon megírni a következőket: 1. A gyülekezet neve, melynek körében Missziói Gyermekszövetség alakult. 2. Mikor alakult meg a Gyermekszövetség? 3. Hány csoportban működött? 4. A gyermekszövetségnek és az egyes csoportoknak ki volt a vezetője? 5. Hányszor tartottak havonként összejövetelt s milyen keretek között? 6. Hány tagja volt a tanév végén a gyermekszövetségnek?

A nyiregyházi Misszióegyesület máj. 24-én tartotta szokásos havi missziói ünnepélyét és az azzal kapcsolatos imáráját a hívek áhítatos érdeklődése mellett. A műsoron Zomborszi Julia és Ambrusz Mária salamonbokor tanyai Luther Márton körü tagok szavalattal és a központi elemi iskola gyermek énekkara szerepeltek lélekemelő hatás-

sal. A műsor keretében Mátis Béla tanító a missziói munka szükségességéről tartott előadást. Befejezésül Balázs János s. lelkész a misszió parancsáról tartott írásmagyarazatot, majd vezette az imáorát.

A Vasárnapi Iskolák Világszövetségének tizenkettedik gyűlésén körülbelül háromezer kiküldött vett részt. A kiküldöttek negyvenkilenc nemzetet képviseltek. Az előadók inkább általánosabb tárgyakkal foglalkoztak, mint a tulajdonképeni Vasárnapi Iskola munkájával. Lunde János, a norvég egyház primása elnöki megnyitójában hangzott, hogy Krisztus valóban a világ reménysége és nélküle a világ reménytelen. A reménységet a gyermekek útján lehet megvalósítani. A gyermekek ugyan nem ülnek a gyűlés tanácskozó asztalánál, de befogadják a Krisztust. Az üdvözlő beszédekre a Világszövetség elnöke, Mackintosh H. (Anglia) válaszolt. Üdvözölte a megnyitó ülésen jelenlevő norvég királyt, aki a gyűlés védnökségét elvállalta. A kiküldöttek nevében Dr. Miao (Kína) köszönte meg a norvégeknek a szeretetteljes fogadtást. — A Vasárnapi Iskolák Világszövetségéhez ötven millió Vasárnapi Iskolai tanító és tanuló tartozik és ez a szám gyarapodóban van. A Szövetség munkája háromféle: 1. Minden keresztyén országban Vasárnapi Iskolákat akar fenntartani; 2. A missziói társulatokat a nem keresztyén országokban támogatni kívánja a Vas. Iskolai munkával; 3. A nemzetek között ápolni akarja a keresztyén testvériséget, a békét és a jóakaratot. A Szövetség minden negyedik évben tart világgűlést, hogy munkáját felülvizsgálat alá vegye, a szerzett tapasztalatokat kicserélje és új indításokat és ihletést kapjon a dicsőséges Vas. Iskolai munkához. A világgűléseken a vallásos nevelés legkiválóbb munkásai vesznek részt. De a Vasárnapi Iskola munkája messze túlnőtt az iskolai munkán és felöleli az ifjúság életének úyszólván minden mozzanatát. — A világgűléssel kapcsolatos kiállítás szemléltette a Vas. Iskolai munka minden részletét: bibliai szemléltető képek, térképek, tanmenetek, könyvek, Bibliák, Biblia-magyarazatok, a világ legkülönbözőbb népeinek gyermekei között működő vasárnapi iskolai felvételek, iskolai igazgatás stb. — A Világszövetség multjáról Hopkins a következőket írta: Az első „Vasárnapi Iskolai Társulat“ 1791-ben jött össze Filadelfiában (USA), a „Londoni Vasárnapi Iskolai Egyesület“

1803-ban alakult meg. Az első országos szövetség az „Amerikai Vasárnapi Iskolai Egyesület“, amely 1824-ben létesült. Az első világgűlés 1889-ben volt Londonban. — A világgűlés kimagasló személyisége a japán Kagava volt. Ez a világhírű evangélista kijelentette, hogy a nyomortanyákon végzett munkájában huszonhat éven át téves módszert követett. Nem fogadta meg egyik barátjának azt a tanácsát, hogy munkáját a gyermekekre összpontosítsa, mert nem akart várni a gyűlekezetalapításra addig, amíg a gyermekek felnőnek. De miközben a felnőtteket akarta megreformálni, a gyermekek felnövekedve éppen olyan romlottak lettek, mint a szüleik. Huszonhat év multán belátta tévedését és most sokkal több időt és erőt fordít a gyermekek közti munkára, természetesen anélkül, hogy a szüleiket elhanyagolná. Rámutatott, hogy amikor a gyermekeket megnyerte, sok esetben megnyerte a szülőket is. — Igen jelentős munkát végzett a világgűlés alkalmával egy száz fiatal emberből álló kisebb csoport, akik Osló közelében egy iskolában együtt laktak. Ezek a következő témákat tárgyalták meg: Az egyház szociális feladata; A keresztyén élet és az egyes ember; Krisztus személye és ereje; A vezetés a keresztyén ifjúsági mozgalomban. Ez a csoport, amelyben tizenöt ország ifjúsága volt képviselve, elhatározta, hogy a legközelebbi, Dél-Afrikában tartandó világgűlésen, 1940-ben, újból értekezletet fog tartani, addig is egy állandó bizottságot szervezett. — A Szövetség elnökévé újabb négy évre megint Mackintosh Haroldot választották meg.

A Brit és Külföldi Bibliatársulat tavaly 11,686.131 kötetet (Biblia, Újszövetség és egyes bibliai könyvek) hozott forgalomba. Ez a roppant szám meghaladja képzeletünket. Közelebb jutunk a kellő értékeléshez, ha kiszámítjuk, hogy e szerint a Társulat naponként 32.000 kötetet hozott forgalomba; óránként 1.334 könyvet; percenként 22 kötetet. Vagyis tavaly a Szentírásnak egy-egy kötetét adta ki a Bibliatársulat minden három másodpercben éjjel és nappal. — A Társulat bevétele 372.418, kiadása 393.998 font sterling volt. — A Társulat a Bibliát vagy annak egyes könyveit összesen 705 nyelven adta ki; tavaly 13 új nyelven. — A Társulat tavalyi esztendejének története jó ellenszerül szolgálhat minden olyan nézet ellen, amely baljóslatuan tekint Krisztus egyházának fejlődése elé. Megcáfolhatatlan érv azok ellen, akik hajlamosak befogadni min-

den olyan felületes ítélkezést, amely az egyház „csődjéről” beszél. Ha szűk látókörünkön a Társulat tavalyi eredményeinek szárnyán felülemelkedünk, akkor észre kell vennünk, hogy „a seregek Ura velünk van.” — Ne felejtjük el, hogy egyetemes közgyűlésünk egy határozata értelmében gyülekezeteinkben a reformáció ünnepét megelőző vasárnapon, tehát az idén október 25-ikén Bibliavasárnapot kell tartani, offer-toriummal a Brit és Külföldi Bibliatár-

sulat javára. Segítsünk mi is, hogy az igazság, amely szabaddá tesz, mind szélesebb folyamban áradjon ki az egész emberiségre! — Mint értékes újítást megemlítjük, hogy a Bibliatársulat Szt. János evangéliomát gramofon lemezre tette, angol nyelven; elhatározta a Társulat, hogy Szent Lukács evangéliomát is hasonlóan lemezre véteți fel; ezzel az Igét még közelebb hozza a vakokhoz, mint eddig a vakok írásával kiadott Bibliával.

Kimutatás

a magyarhoni ág. hitv. evang. Misszióegyesület pénztárába 1936. május 23-tól augusztus 22-ig beérkezett összegekről.

Tagdíjak: Kaposi Sarolta Bükösd 3 (1), Bpestről: Kazár Gizella 3 (1), Reif Pál 3 (1), Mőbr Henrik 3 (1), ifj. Rimár Jenő 3 (1), Mészáros Lászlóné Kispeszt 1 (1) P.

Offertorium: Oroszlány 2.20, Űllői uti bibliaóra 3, Alag (Kunst I. vet. k. előad.) 3, Bp. Űllői uti bibliaóra 4.82, Ev. Hittudományi Kar gyermekistentisz. Sopron 22 P.

Adományok: Biró Judit Békéscsaba 1, Hunyadi Mátyas főrealisk. prot. ifj. gyülekezete Kőszeg 8, Bpestről: „Atom” 1, Borecsiczky Károly 9, Hüttl Ármin tanítványai 30, Reif Pál tanítványai 10, „Atom” 2, Kis Mária 1, Pécsi evang. egyház 8.10, Oroszvári konfirmandusok 4.70, Rajkáról: Neubauer Ella 1, Evang. Leányegylet 3, Szarvasi Missziói Egyesület Pushpamma S. John ind. bibliásszenny eltartására 82.02 P.

Perselygyűjtések: Erdőkürti ev. bibliakör 12.60, Ev. konfirmandusok Levél 10, Bpest-Angyalföld bibliaórák 10.25, Drenyovszky János vtanár tanítványai Kispeszt 6.20, Dr. Scholtz Oszkár 0.46, Győrből: Szeretetház lakói 4.04, Ev. Diákszövetség fiúosztálya 7.56, Szeretetház lakói 4, Nagykanizsáról: Ev. Diákszövetség 3.82, Ev. leányórák 3.44, Alszipori ev. iskolások 1.50, Hunyadi Mátyas főrealiskola prot. ifj. gyülekezete Kőszeg 1.40, Rimár Jenő s. l. tanítványai Óbuda 5, Cinkota Mátysföld Tóth K. tanítványai 2.87, Sárvári ev. iskolások 2, Mezőberényi II. ker. ev. isk. 2.51, Állami isk. 3.78, Mészáros Lászlóné Kis-

Szeretettel kérem a tagokat és a hittestvéreket, hogy a szelvényen megírni záveskedjenek, mily címen: tagdíj, offertorium, gyűjtés vagy adomány címen könyvelendő el a küldött összeg.

Budapest, 1936. augusztus 24.
Csekkszámla száma 16.188.

pest 2.25, Szarvasi el. isk. 21, Győr: Külmissziói óra 2.35, Rényi Józsefné 9.50 P.

Gyermekszövetség: Ósagárd 5.52, Nagykanizsa 5.50, bélyegekért: Győr 11, Dombóvár 10, Győr gyűjtése 8.74, bélyegért: Bpest-Kelenföld Németh Irén 13, Meszlen 10, Győr 20, Pécs 3.40, Bp.: Angyalföld 4.67, Dombóvár 10, Gerge: Belák János 56.56, Tokaj 5.08, Szolnok 7.68 P.

Gáncs Aladár síremlékére: Győri vasárnapi iskolások 5, Meszleni konfirmandusok 2.20, Wolf Lajos Cegléd 3, Málusz Tibor Kispeszt 5, Kiss Lajos Győrújfalui 1, őzv. Kertész Lajosné Várpalota 2, Gáncs Zoltán Aba 50, őzv. Böjtös Jánosné Budakeszi 20, Horváth Sándor Csabdi 4, Hofbauer György Pestszenterzsebet 2, Budapestről: Csia Ilonka 4, Urbán Ernő 2, Dr. Szalay Károly 2, „Atom” 3, Fábian Imre Sárszentlőrinc 5, Piri Károly Szend 2.10, di Gleria Antal Budapest 10, Benzing István Monor 2, Benkő N. tanítónő 2, br. Podmaniczky Pál Sopron 5 P.

Christiananda missziójára: Zarándi Attila Bpest 2, Rimár Jenő 2 P.

Ukrán misszióra: Ifjúsági Egyesület Kispeszt 4, Jófay Jausz Lajos Győr 5, őzv. Kertész Lajosné Várpalota 2, Győri egyházmegye presbiteri konferenciája 21 P.

Árvák javára: Ev. Vasárnapi iskolások Pestszentlőrinc 5, Zarándi Attila Bpest 2 P.

Missions glockera: Sopron 47.35 P.

Az Úr áldó kegyelme legyen velünk!

Rimár Jenő pénztáros

XIV., Gizella ut 28. fsz. 1.
Telefon 97.189.